

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 3 aug. 1914 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion om ändring i 10 kap.
14 § strafflagen.*

Närvarande: herrar Petersson i Lidingö villastad, Lindhagen, af Ekenstam, Trana, greve Lagerbjelke, Alexanderson*, Johanson i Valared*, Olsson i Hof*, greve Spens*, Eliasson*, Pettersson i Södertälje, Schotte, Olsson i Broberg*, Persson i Norrköping, Olsson i See* och Svensson i Saläng.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Uti en inom andra kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, nr 88, hava herrar *Rickard Sandler, Hjalmar Branting, J. A. Ingvarson, Nils Persson* i Malmö, *Herman Lindqvist* i Stockholm, friherre *E. Palmstierna, F. W. Thorsson, Viktor Larsson* i Västerås, *Värner Rydén* och *Bernh. Eriksson* i Grängesberg hemställt, »att riksdagen ville för sin del besluta att återställa 10 kap. 14 § strafflagen till det innehåll denna § hade före 1906 års lagändring.»

Till stöd för denna sin framställning hava motionärerna åberopat motiveringen till en av dem vid första lagtima riksdagen under innevarande år avgiven motion, nr 195 i andra kammaren, däri motionärerna anfört följande:

»I maj månad 1906 överlämnade den första liberala regeringen till riksdagen ett lagkomplex, som efter dåvarande justitie- och statsministern blivit kallat »Stafflagarne». Mot de föreslagna lagändringarna insatte den socialdemokratiska riksdagsgruppen all sin kraft såväl då förslaget först framlades som ock då, år 1909, den i Stafflagarne ingående ändringen

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 9 saml. 19 häft. (Nr 19.)

av tryckfrihetsförordningen skulle i grundlagsenlig ordning på nytt i riksdagen behandlas. Sedan förslagen blivit, mot bestämda gensagor icke blott från socialdemokratiskt håll utan även från andra, som funno beskärningarna av tryck- och yttrandefriheten alltför betänkliga, upphöjda till lag, har den socialdemokratiska gruppen funnit sig föranlåten att motionsledes, år 1910, kräva de s. k. Staafflagarnes avlägsnande ur svensk lag. Det är denna framställning vi nu åter framföra inför riksdagen.

Lagkomplexet av år 1906 innefattade tre olika propositioner: nr 152, innehållande förslag till ändrad lydelse av 8 och 10 kap. i strafflagen; nr 153, innehållande förslag till ändrad lydelse av 77 § i strafflagen för krigsmakten; samt nr 154, innehållande förslag till ändrad lydelse av 3 § i tryckfrihetsförordningen.

Av de ur dessa förslag framgångna, alltjämt i kraft varande lagar skola vi i denna motion endast uppehålla oss vid den ändrade lydelsen av strafflagens 10:de kapitel. Den i prop. 153 av 1906 innehållna, av samma anda som de båda övriga propositionerna burna förändringen av strafflagen för krigsmakten anse vi lämpligen böra upptagas i samband med den bebådade krigslagstiftningsreformen. Om det år 1909 med Sveriges grundlag införlivade minnesmärket över den första liberala regeringens uppgivande på denna punkt av vår gamla tryckfrihet skola vi senare under denna Riksdag inkomma med framställning.

Alltsedan 1906 har strafflagens 10 kap. 14 § som bekant haft denna lydelse:

»Var som muntligen inför menighet eller folksamling eller i skrift, den han utspritt eller utsprida låtit, uppmanar till våld å person eller egendom eller till annat brott varde, där ej uppmaningen särskilt med straff belagd är, dömd till böter eller fängelse. Avsåg uppmaningen brott, varå strängare straff än fängelse kan följa, eller voro eljest omständigheterna synnerligen försvårande, då må till straffarbete i högst fyra år dömas. Är den skyldige i följd av uppmaningen förfallen till straff för delaktighet i brott, som därå följt, gälle vad i 4 kap. 1 § stadgas.

Där någon annorledes, såsom genom prisande av brottslig handling, muntligen inför menighet eller folksamling eller i skrift den han utspritt eller utsprida låtit söker förleda till brott; vare lag som i 1 mom. sägs.

Har någon eljest på sätt i 1 eller 2 mom. förmäles sökt förleda till ohörsamhet mot lag eller laga myndighet straffas med böter eller fängelse.

Vad i denna § är stadgat gälle även om den, som annans skrift,

vars innehåll är efter samma § straffbart, utspritt eller utsprida låtit för att därmed främja den med skriften åsyftade verkan.»

Den ändring i paragrafens förutvarande innehåll, som 1906 års beslut innebar, är tvåfaldig: dels infördes i 1 mom:ts andra stycke en högst väsentlig straffskärpning, från förut högst 2 års fängelse till högst 4 års straffarbete; dels tillades den svävande bestämmelsen i mom. 2, »annorledes, såsom genom prisande av brottslig handling».

I justitieministerns ursprungliga förslag hade nuvarande mom. 3 utlämnats men blev på högsta domstolens enhälliga yrkande åter infogat i propositionen, sådan den förelades riksdagen. Högsta domstolen ansåg nämligen den i sagda moment innehållna straffbestämmelsen — vilken enligt dess uppfattning »ej blott avser uppmaning till viss positiv åtgärd eller underlåtenhet utan jämväl uppmaning att i allmänhet trotsa lagens eller laga myndighets bud» — böra bibehållas såsom ett »nödigt skydd för rättsordning och statsverksamhet särskilt under oroliga tider». Justitieministern hade i sitt anförande till statsrådsprotokollet den 4 maj 1906 icke annat att härtill anföra, än att han ej ansett sig böra, mot högsta domstolens enhälligt uttalade mening, vidhålla tanken att utesluta momentet, ehuru han icke finner anledning för detsamma skärpa förutvarande straffbestämmelser. Härmed sammanhänger ock, att, medan justitieministern i sitt yttrande av den 24 april 1906 uttryckligen uttalar, att, därest ej själva handlingen är belagd med straff, ej heller förledandet till sådan handling bör vara straffbelagt och förklarar den av honom först föreslagna formuleringen innebära, det »endast försök att förleda till handling, som själv är belagd med straff kunna bli föremål för bestraffning», så finner däremot högsta domstolen i sitt yttrande av 1 maj 1906 det ej lämpligt göra straffbarheten beroende av om handlingen är belagd med straff. Såsom exempel på särskilt statsfarliga förledanden nämnes agitation för skattevägran. Justitieministern böjde sig för denna högsta domstolens mening.

Lagutskottet vid 1906 års riksdag tillstyrkte propositionen med den mycket sägande motiveringen, att det »i allt huvudsakligt icke funnit något att erinra». Häremot avgåvos dock tvenne reservationer. Herr Zetterstrand yrkade att uttrycket »såsom genom prisande av brottslig handling» skulle utgå, såsom obehöfligt och ägnat att framkalla missförstånd hos åklagarmakten. Herrar Lindhagen och Jansson i Edsbäcken åter yrkade, efter en utförlig motivering, avslag å den föreslagna förändringen.

Vid ärendets föredragning i riksdagen godkändes propositionen, sådan den av lagutskottet tillstyrkts — i Andra kammaren med 164 röster mot 51 — och denna del av strafflagen hade sålunda förvandlats till »Staaflagen nr 1».

Vid 1910 års riksdag påyrkade den socialdemokratiska gruppen lagrummets återställande till lydelsen före 1906. Härvid anfördes en del rättsfall för att belysa lagens faktiska verkningar. Lagutskottet avstyrkte motionen. Dess knapphändiga motivering är av den art, att den sannerligen förtjänar att räddas undan glömskan:

»Det synes utskottet, som om erfarenheten av den ifrågavarande lagstiftningen under den korta tid densamma varit gällande — — — icke varit av beskaffenhet att föranleda ändring i samma lagstiftning. I varje fall kan utskottet icke av motionärernas argumentering finna sig övertygat att deras yrkanden äga fog för sig. Gentemot vad i motionen anföres därom, att i förevarande fall endast vore fråga om åsiktsförbrytelser, som borde föranleda ett mildt straffrättsligt bedömande, vill utskottet erinra om vad som därförutom torde ligga i öppen dag, nämligen, att det som här belägges med straff, uppenbarligen ej är den eller den hysta eller uttalade åsikten, utan den fara för samhället och det trots mot samhällsordningen, som ligger i ett offentligt framkommet öppet eller förtäckt försök att förleda till handlingar, som av samhällets lagar förklarats för detsamma farliga».

Gentemot detta avstyrkande och dess rent av monströsa motivering, enligt vilken vad som straffbelägges ej är åsikten utan — faran för samhället (!), avgavs endast en reservation, av herr Lindhagen, (herr Jansson i Edsbäcken, medreservant från 1906 står antecknad som icke närvarande vid ärendets behandling), vilken yrkade bifall till motionen.

Ehuru lagens upphovsman öppet förklarade, att lagen kommit att verka annorlunda än med densamma avsetts, beslöt Andra kammaren — och naturligtvis även Första kammaren — att avslå motionen och behålla lagen i oförändrat skick.

Vårt yrkande begränsar sig nu, liksom år 1910, till en begäran, att ifrågavarande lagrum må återställas till den lydelse det hade före 1906 års lagändring. Därmed må ingalunda vara sagt, att den gamla formuleringen är efter vår mening tillfredsställande. Det kan nog med fog sägas, att redan denna formulering lämnade allt för stort spelrum åt begäret att med strafflagen slå ned misshagliga meningsyttringar. Vad allt kan ju icke med god vilja inrymmas under uttrycket »förleda till ohör-

samhet mot lag eller laga myndighet», vilket förledande även efter den äldre lydelsen kunde straffas med fängelse? Sådana brister i vår strafflag, vilka böra kunna ses mot bakgrunden av samhällets hela sociala struktur, av kampen mellan makthavande och uppåtsträvande klasser, finnas emellertid flera. De torde böra uppmärksammas i ett sammanhang vid en revision av strafflagen. För närvarande finna vi oss föranlåtna att stanna vid en begäran om ett borttagande av de nya fläckar, som vår strafflag erhöll i en olycklig stund vid det första, halva liberala genombrottet, och som även samma liberalism borde känna sig angelägen om att åter utplåna nu efter sitt andra, fullständigare genombrott.

Meningarna hava varit delade ej blott om behovet av 1906 års lagändring utan även om dess innebörd. Om den ena förändringen kan dock visserligen icke råda någon tvekan: skärpningen till straffarbete av bestämmelserna i paragrafens 1 mom. Härmed har i en svensk lag från det tjugonde århundradet inskrivits grundsatsen, att genom det i allmänna åskådningen vanhedrande straffarbetets utmätande enligt detta lagrum rena åsiktsbrott ställas på samma nivå som grova och vanärande förbrytelser. Så *kan* paragrafen verka, och så *har* den faktiskt verkat.

Vid lagens bedömande bör först uppmärksammas, att sådan uppmaning till brott, som leder till utförande av brottslig handling, är enligt gällande rätt, oavsett denna §, straffbar som delaktighet i brott. Det kan då med starkt skäl ifrågasättas, om ej den gamla bestämmelsen med straff upptill två års fängelse var ett alldeles tillräckligt skydd för den allmänna rättssäkerheten även gent emot sådana uppmaningar till brott, mot vilka det allmänna rättsmedvetandet inom alla läger måste på det eftertryckligaste reagera. Nu kommer emellertid därtill, att den skärpta lagen även drabbar sådana uppmaningar till brott, mot vilka det allmänna rättsmedvetandet lindrigast sagt är tveksamt, ja, till och med låter sig användas mot uppmaning till handlingar, som ingen inräknat bland brottskategorierna, förrän uppmaningen därtill helt oförmodat straffbelägges.

Straffskärpningen motiveras från statsrådsbänken inför andra kammaren 1906 därmed, att om någon »inför en okritisk och omogen publik uppmanar till rena nidingsdåd, såsom att planlöst och enligt vanligt omdöme meningslöst mörda oskyldiga människor; då kan näppeligen en så lindrig straffart som fängelse vara på sin plats». Må man nu med denna förespeglning om skärpningens innebörd jämföra den verklighet, som inställde sig nästan genast efter lagens ikraftträdande. Den 27 september 1906 fälldes journalisten Olov Sundström av Norrköpings rådstuvurätt till 1 års

straffarbete enligt detta lagrum. Var det emedan han uppmanat till meningslöst mord på oskyldiga människor? Tvärtom går hela tankegången i det upprop, för vilket han fälldes, ut på, att för soldaten framhålla, »att, om hans överordnade befalla honom att skjuta på strejkande arbetare och han lyder, så är det *han själv*, som bär ansvaret för följderna». Mot-sättningen mellan en för riksdagen företedd avsikt med en lagändring och dess faktiska verkan kan ej gärna vara skarpare.

Det går icke för sig att lägga huvudskulden för denna, det svenska kultursamhället komprometterande händelse, på en lagtillämpning i underinstans, som skulle ha kunnat bli korrigerad i högsta instans. I likartade fall (se rättsfallet Birger Swahn av år 1908, anført i motion 146 av år 1910!) har även högsta domstolen funnit en vädjan till soldatens egen ansvarskänsla böra beläggas med straffarbete. Icke lagtillämpningen allenast utan lagen själv, i dess nuvarande formulering, måste förändras, därest man vill förhindra återupprepande när som helst av sådana upprörande domar. Marginalen för straffarbetets tillämpande har i lagens nuvarande lydelse dragits så bred man gärna kan tänka sig. Sådant straff kan ju icke blott ådömas, då uppmaningen avser »brott, varå strängare straff än fängelse kan följa» utan ock om »omständigheterna eljest voro synnerligen försvårande». Då denna svävande formulering användes i fråga om brottskategorier, vid vilkas rättsliga bedömande politiska och sociala synpunkter kunna förväntas spela en avsevärd, i vissa fall rent av dominerande roll, får man icke vänta annat än att lagens koncessioner åt det subjektiva omdömet skola sätta sådana frukter som erfarenheten nu tillräckligt exemplifierat. Blott lagens ändring kan här råda bot.

I avseende på den andra i 10 kap. 14 § strafflagen vidtagna förändringen — tillägget »annorledes, såsom genom prisande av brottslig handling» — hava meningarna varit delade, huruvida förändringen innebär allenast ett förtydligande eller ett utvidgande av straffbarhetsområdet. I statsrådsprotokollet anges tillägget »avse förnämligast att uttryckligen låta paragrafen vinna tillämpning jämväl på den uppeggelse, som använder andra medel än direkt uppmaning». Även högsta domstolen ställde sig på den ståndpunkten, att tillägget »annorledes etc.» egentligen endast var ett förtydligande av föreskriften i första stycket av paragrafen. Om nu detta ominösa tillägg icke innebar någon *reell* förändring av lagens tillämpningsområde, må det ju kunna frågas: varför behövde en ändring ske? Och vidare: varför kan icke lagen få återställas till sin ursprungliga lydelse? Vare hur som helst med den förändring som *avsetts*. Den

förändring, som faktiskt *åstadkommits*, har varit nog så reell. Därvidlag behöver man icke stödja sig på juridiska spetsfundigheter. Erfarenheten har också vitsord. Och den talar ett tillräckligt tydligt språk genom den rad av fällande domar för »prisande av brottslig handling», som följt »förtydligandet» i spåren. Det bör observeras att, med lagens nuvarande formulering, den »brottsliga handling», vars »prisande» kan hårt straffbeläggas, icke, som någon måhända föreställt sig, är begränsad till grova kriminella brott. Under sådana omständigheter torde dock få lov att medgivas, att gränserna för straffbarhetsområdet dragits så vida, att snart sagt varje missnöjesförklaring med vår bristfälliga samhällsordning kan komma under straffrättsligt bedömande. I varje fall torde väl mycket allmänt erkännas, att nuvarande formulering är gjord, såsom det sagts, av »extra prima kautschuk». Lagar av sådant material hava i alla tider visat sig i grunden samhällsfarliga. Åtminstone måste var och en, som betraktar yttrandefrihet såsom en av den fredliga samhällsutvecklingens väsentliga grundvalar, se en mången gång större fara för samhället i sådana strafflagsbestämmelser, som betänkligt beskära yttrandefriheten, än i det »prisande av brottslig handling», som bliver straffbelagt.

Uttryckligen måste varnas mot illusioner om att de för yttrandefriheten farliga verkningarna av denna lag skulle av sig själva så småningom avtyna, att lagskärpningen successivt träder ur funktion genom sällsyntare tillämpning och relativt mildare straffmätning. De rättsfall, som föreligga från de sista åren, bära vittne nog om att 1906 års lag är i levande kraft. Även om så skulle vara, att för någon period en avmattning synes inträda i lagens ingrepp i yttrandefriheten, böra dess vänner icke därför invägga sig i lugn. En dylik böljegång ligger just i en sådan lagstiftnings natur. Den måste ses mot sin sociala bakgrund. Från sin upprinnelse såsom åtgärd mot den försvars- och »fosterlandsfientliga agitationen» — vad kan icke allt inläggas däri, om man vill? — och under hela sin tillämpning har 1906 års lagskärpning kommit att få prägeln av klasslagstiftning, varigenom den ställts vid sidan av det misslyckade försöket av 1889 att värna »samhällsordningen» och det tyvärr lyckade försöket av 1899. För en sådan lagstiftning är det alldeles naturligt, att tillämpningen växlar med tidsförhållandena. Under lugnare perioder uppträdande i något mindre uppseendeväckande och upprörande former, gör den sig gällande med lagens hela stränghet under mera kritiska tider. Högsta domstolen skrev 1906 om »nödigt skydd för rättsordning och statsverksamhet särskilt under oroliga tider». Händelserna omkring 1909 ha illustrerat innebörden häri. Ett

även under normala förhållanden farligt vapen öppnar en sådan lag under tider, då klassernas intressen hårdare än eljest sammanstöta, en hart när obegränsad möjlighet att utnyttja strafflagens maktmedel mot ett sådant användande av yttrandefriheten, som synes den dock icke ovanför utan inom klassamhället stående dömande myndigheten vara för bestående samhällsordning farligt. Sådana möjligheter att förvandla den för allas rätts-säkerhets tryggande nödvändiga strafflagen till ett vapen i en ändock nog förbittrad klassklamp böra, icke minst i samhällsfredens intresse, i tid undanröjas.»

*Utskottets yt-
rande.*

De ändringar i 10 kap. 14 § strafflagen, som genom lagen den 16 juni 1906 genomfördes, berörde, såsom i motionen anmärkts, dels första och dels andra momentet av nämnda lagrum. Första momentet undergick genom antagandet av berörda lag den ändring, att straffmaximum höjdes från två års fängelse till fyra års straffarbete för det fall, att uppmaningen avsåg brott, varå strängare straff än fängelse kunde följa, eller omständigheterna eljest vore synnerligen försvårande. Ändringen i andra momentet avsåg att i lagen bestämt utmärka, att icke blott den direkta uppmaningen till brott vore straffbar utan även sådan uppmaning, som skedde i mera förklädd form, såsom då uppvigglaren genom offentligt prisande av brottslig handling sökte förleda till brott. Lagändringen hade i sistnämnda fall, på sätt jämväl vid ändringsförslagets behandling med styrka framhölls, väsentligen betydelsen av ett förtydligande av förut gällande lag, då redan enligt den äldre lydelsen ett dylikt förfarande måste anses straffbart, ehuru ordalagen icke med önskvärd tydlighet utmärkte detta. I sammanhang med berörda lagändringar verkställdes en väsentlig nedsättning av det i 10 kap. 13 § strafflagen för där avsedda brott stadgade straffet.

Beträffande det i första momentet införda nya straffmaximum, fyra års straffarbete, framhölls vid lagändringens genomförande, att i nyare utländska strafflagar, den norska, den nederländska och den italienska, ännu högre straff funnes stadgade för brott av ifrågavarande beskaffenhet. Såsom huvudsakligt skäl för straffhöjningen anfördes, att med de grundsatser, som i lagskipningen i vårt land tillämpades vid straffmätning, den förutvarande straffskalan måste anses för låg. Då domstolarna städse vid utmätande av straff inom en i lagen bestämd latitud för ett utan varken förmildrande eller försvårande omständigheter begånget brott brukade hålla

sig vida närmare straffskalans minimum än dess maximum, kunde ifrågasvara straffbestämmelse i dess äldre avfattning, på sätt även den praktiska erfarenheten på ett slående sätt ådagalagt, i mera ordinära fall leda till straff, vilka uppenbarligen icke stode i skäligt förhållande till brottets farlighet.

Emot den år 1906 genomförda ändringen i 10 kap. 14 § strafflagen har anmärkts, att densamma inneburit en inskränkning av yttrandefriheten. Att någon avsikt att begränsa den enligt förut gällande lag medgivna yttranderätten legat till grund för lagändringen är vid densammas tillkomst bestämt emotsagt från det mest auktoritativa håll. Ej heller kan enligt utskottets uppfattning med fog påstås, att den nya avfattningen av förevarande lagrum medfört en dylik verkan. För yttrandefriheten hava icke uppdragits andra eller snävare gränser än de, som utstakats av den äldre lagstiftningen, och någon ny brottstyp har icke tillkommit genom den år 1906 vidtagna lagstiftningsåtgärden. På sätt ovan antytts, kan icke, såsom motionärerna velat göra gällande, i den ändrade formuleringen av andra momentet rätteligen inläggas den betydelse, att under detta stadgandes tillämpning numera skulle falla handlingar, vilka förut icke varit att hänföra till brott. Innebörden av de i momentet infogade orden »såsom genom prisande av brottslig handling» är allenast den, att karaktäristiken av här ifrågasvarande brott förstärkts genom tillägget av ett belysande exempel. Däremot beröres stadgandets mening icke av dessa ords kvarstående eller borttagande. Den i motionen uttalade åsikten, att ifrågasvarande bestämmelse genom denna ändring erhållit ett svävande innehåll, som skulle kunna lämna utrymme för godtycke vid rättstillämpningen, kan därför icke heller anses riktig. Härvid må särskilt erinras, att den svenska lagstiftningen i bestämmelser till motarbetande av samhällsfarlig agitation går vida mindre långt än åtskilliga främmande lagar. Exempelvis saknas i vår rätt motsvarighet till den nya norska strafflagens föreskrifter om uppvigling till hat mot olika samhällsklasser. Ej heller har senare upptagits någon bestämmelse av den innebörd, som innefattades i ett av Kungl. Maj:t år 1889 framlagt, i motionen omnämnt lagförslag, enligt vilket straff stadgades för den, som offentligen uppviglade till åtgärd, som kunde anses hota samhällsordningen eller innebära fara för dess bestånd.

Om motionärerna alltså enligt utskottets förmenande tillagt den år 1906 genomförda strafflagsändringen i nu förevarande hänseende en större teoretisk och principiell betydelse än den i verkligheten äger, synes även i fråga om de praktiska följderna av densamma en ej ringare överskatt-

ning hava kommit till uttryck i motionärernas framställning. Till upplysning om tillämpningen av ifrågavarande lagrum torde följande tabell, utdragen ur Sveriges officiella statistik angående grövre brott för åren 1908—1912, kunna tjäna, därvid dock bör bemärkas, att tabellen endast avser utslag, fällda i *första* instans, och således icke tager hänsyn till de ändringar, som må hava förekommit vid målens fullföljd i högre rätt.

*Uppmaning eller förledande till brott eller till ohörsamhet mot lag och laga myndighet.**

År	Antal sakfälda	Dömda till straffarbete			Dömda till fängelse		
		2—6 mån.	6—12 mån.	över 12 mån.	1—6 mån.	6—12 mån.	över 12 mån.
1908	1	—	—	1	—	—	—
1909	11	2	—	1	7	1	—
1910	4	—	—	—	3	1	—
1911	1	—	—	—	1	—	—
1912	1	—	—	—	1	—	—

Dessa siffror lära icke giva någon befogad anledning till det på ståendet, att ifrågavarande lagändring skulle medfört någon som helst våda för yttrandefriheten. Däremot synes det antagligt, att lagrummet i sin nuvarande lydelse verkat återhållande just på den agitation, emot vilken detsamma är riktat.

De år 1906 antagna strafflagsändringarna i nu förevarande hänseende hava, såsom vid deras genomförande uttalades, närmast framkallats av den anarkistiska rörelse, som visat tecken till framträdande även i vårt land, och av nödvändigheten att i någon mån söka skydda samhället emot en hänsynslös agitation, som strävar att omstörta grundvalarna för varje samhällsskick. Då här ifrågavarande bestämmelser i 10 kap. 14 § strafflagen alltså avse endast sådana svåra och farliga missbruk av den allmänna yttranderätten, som icke av någon strafflagstiftning kunna lämnas opåaktade, samt dessa straffbud ej heller i tillämpningen visat sig äga större räckvidd än som enligt lagens grund bör dem tillkomma, har utskottet

* Anm. I rättsstatistiken äro ifrågavarande brott för år 1907 ej upptagna under särskild rubrik och för år 1908 upptagna under rubriken »förledande till brott».

icke kunnat förorda motionärernas yrkande om ändring i förevarande lagrum.

Med stöd av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 juli 1914.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.

Reservation

av herrar *Lindhagen* och *Persson* i Norrköping, vilka ansett att utskottet bort hemställa om bifall till den i ämnet väckta motionen.
